

1

חיד' מצוות הנכונה איש וכו' והצדקה' ע"י לכל אחד ואחד והצדקה' ע"י זכויות' ב"ש אומרים יום ראשון מרליק ששנה כסאן ואילך פודה והולך וכו' אומרים יום ראשון מרליק אהת כסאן ואילך משנה והולך

מ"א א"מ (כ"א)

2

נר א"ש וכו' . נר אחד בכל לילה וא"ש וכל בני ביתו כגו' להו' כנר אחד: וכמסדרין. חומר המלות נושין נר אחד בכל לילה לכל אחד ואחד נוכחי הצות :

מ"א (כ"א)

3

יב' מצוות נ"י ונכח' מצווה חביבה היא ע"י סאד וצריך אדם להודיע' ב"ח כד' להודיע' הגם ולחסיף כשכח האל והודיע' לו על תעמ' שעשה לו. אמילו אין לו טח יאכל אלא מן הצדקה שאל או טובך כמותו ולוקח שכן ונרות ומרליק:

מ"א א"מ (כ"א)

4

אבד רב ונא ידוע' בנר דעין ליה בניס תלכו' חכמים הודיע' במצוות אהת לרדת נאח הודיע' בציצות זוכה לטלית נאח וזוהר בקדושה היום זכה ומקלא גרבי י"י

מ"א א"מ (כ"א)

5

א ב ירדך זונה אל' משה לאמר: צו אחי אהרן ואח' בניו לאמר ואח' חורף העלה הוא העלה על סוקרו: על המזבח כל' הלילה עד' והקרי' וחס' והקרי' חוקד בו: ח'ש הכהן מרו' לו ומכני' כד' ח'ש על' כשד' והקרי' את' ה'שן אשר תאכל האש את' העלו: על המזבח ושמ' אצל המזבח: וסס' את' בקריו ח'ש בקר' אחרים וסס' את' ה'שן אל' מחוץ למזבח אל' מקום סוד': ח'ש על המזבח חוקד בו לא תכנה ובער עליה ועטו עדים בקר' וקרי' ח'ש עליה העלו חוקד עליה חלבי השלמים: ח'ש חסיד חוקד על' המזבח לא תכנה:

מ"א א"מ (כ"א)

(ו) אש תמיד. אש שנאמר בה תמיד. היא שמדליקין בה את הנרות. שנאמר בה: להעלות נר תמיד (שמות כו כ). אף היא מעל מזבח החיצון חוקד". לא תכנה. והמכבה אש על המזבח עובר בשני לאוין".

מ"א (כ"א)

6

קרב. מצות הדקת אש על המזבח בקל' יום

להקדיר אש על המזבח בקל' יום תמיד. שנאמר. אש תמיד תוקר על המזבח. ובא הפרוש של תמיד (יומא מה א). כלומר: (ל)ושים בו עצים בפקו' ובין הערבים. ובבבאור אמרו זכרונם לברכה (יומא כ"א ב): אף-על-פי שהאש יורד מן השמים - מצוה להביא מן הקדושים. ואל' יקשה עליך לאמר: מה היא מצוה זו. והלא על-כל-פנים הנה להם להקדיר אש לצורך הקרבן שנתנסכו להקריב. ובלא אש אי אפשר ז' פי מצוה זו כפני עצמה היא. כי מלבד אש הקריף לקרפן היו נותנים אש במזבח במצוה זו. וכמו שדקדקו זכרונם לברכה (יומא מה א) שלש מערכות של אש מן הקתובים. כמו שנקראו בדינין של מצוה זו.

כ"א א"מ (כ"א)

7

ושלש מערכות של אש היו עושים במזבח בקל' יום. הראשונה גדולה שעליה מקריבין תמיד עם שאר הקרבנות. שניה בצדה קטנה ממנה שממנה לוקחין אש במתנה להקטיר קטרת בקל' יום. ומערכות שלישיה אין עליה כלום אלא להגם מצות האש. שנאמר. אש תמיד תוקד וגומר.

מ"א (כ"א)

8

משרשי המצוה. הקדמה (ני"א: הקדמה). לדוע הדבר בינינו ואצל פל' חקם. פי נסים גדולים אשר נעשה האל אל' בני אדם בסוכו הגדול. לעולם נעשה ידך סתר. ונראים הפגמים נעשים קצות כאלו הם הדרכי השבע סמך או הקיוב לשבע. כי גם קצת קריעת וס' סוף שקרה גם מפרסם כתוב שם (שמות י"ד כ"א). ויולך י"י את' הים ברום קדים פנה כל' הלילה נסס את' הים לקרבה נקצעו המים. והמשפילים יבינו פי אגלו סתר זה - למצלת הקדון ושפלות המקבל. ומזה הענין צונו להקדיר אש במזבח. אף-על-פי ששם יורד אש מן השמים. כדי להסתיר המס. לפי הדוקה שהאש תיורדג לא היתה נראית בירידתה מן השמים שאמרנו חוץ מיום שמיני של מלואים ושל ג' עון ומנות (ושל אל'הו) שהיתה נראית. ועבין אנו צריכין לומר מהו ענין המצוה להקדיר אש על המזבח מלבד האש הקריף שם לקרבן. ונאמר על צד הפשט שהוא קצתו מה-שכתבנו למצות לחם הפנים. שהאדם מקריף לפי מעשיו שהוא עוסק בהם לרצון בוראו. וכל זה הדקדק אמרנו שהקריפה קצוה קכל' לחם חל מתוך עסקנו במצוה במקום קדש. כאלו תאמר על דרך משל שהקריפה תתפשט במיתה. וכמו כן הוא עסק המצוה באש בקל' יום שיתקרב הקדש שצנן האש שבו. ומהו אש זה? הוא השבע שבאדם. כי מן הארבעה נסודות שבאדם הוא אש והוא ראש לארבעתן. כי בו יחסק העין והינטעץ ויקטעל. ועל כן קריכה הקריכה בו יומר. וצנן הקריכה הוא שלמות. כלומר דבר שאין בו חקרון ולא מותר. וכן האש שבאדם צריף לקריכה זו שיתא מקטנו באדם מה-שצריך אליה. לא פחות פי יחלש מוחו. ולא יתיר פי ישרוף בו קרף קני אדם שמתים בתופעת האש נהם יומר מדי והוא הקריפות. וקני צנן והוסיפו קניש מבלי שנצטוו ונאסף גט בהם אש ונשקטו. כי לפי קצתו קני אדם יבואו פקקים או תננים בקצת השם ויקרף עליהם.

מ"א (כ"א)

9

ובאמת הנס דחובות חביב מאוד. והיא חביבה יתירה. כי כל הנסים להצלח ישראל. אבל נס לעשות המצוה. אף כי אונס רחמנא פטריה (ע"ז נה. א). הוא הוראת חיבתן של ישראל. שזקב"ה חפץ במעשיהם ועשה להם נס שיוכלו לקיים המצוה.

ספר אמר חובות גדול

כ"א א"מ (כ"א)

11

כתוב בספר ר' יהודא בורחילי משום דתנא בפ"ק דיומאיי בכל יום היו תורמין המזבח בקריאת הגבר או סמוך לו בין לפניו בין לאחוריו, וביום הכפורים מחצות, וברגלים מאשמורה הראשונה, וכשנזכר הקב"ה אותן עונות שהיו משמשין לפניו במקדש בסוף משמורה ראשונה ובחצי הלילה ובתחלת האחרונה כביכול אין שמחה לפניו

גם נכתב בכ"מ (כ"מ)

15

דבר פלא בנס דחנוכה, שהיה כדי שיוכלו לקיים מצות מגורה, והלא לא לאורה צריך (שבת כ"ב ב) רק לעשות רצונו, וכיון שאין להם פטורים, וזה חיבה יתירה שהקב"ה חפץ להיות הארת נרות המגורה על ידי הדלקתו. ונשאר גם כן לדורות, שיש סיוע בימים הללו לבני ישראל לעשות רצונו יתברך יותר מן הסדר והנהגה בכל השנה, בדרך נס ופלא:

שם אמר ז"ל

12

מעשה שישאל מדרשטוס הרשע את רבי עקיבא איו סעשים נאים של הקב"ה או של בני איל של בני נאים, איל מדרשטוס ררי השמים הארץ יכול אדם לעשות כדצא בהם, איל ריע לא תאמר לי ברב שדא לסעלה סן הברית שאין שולמין עליו אלא אמור דברים שרם סצדיין בבני אדם, איל למה אתם סלוק, איל אני הייתי יודע שיעל דבר זה אתה שאלני ולכן הקדמתי ואבדתי לך שבעשה, בני אדם נאים סשל הקב"ה הביא לו ריע שכלים תלסקאות איל אלו סעשה הקב"ה ואלו סעשה ירי אדם, איל אין אלו נאים יחרי סן השכלים, איל מדרשטוס אם הוא חסין במילה למה איתו יצא תולד סתל ססעי אדם, איל ריע ולמה שחיד יצא עמו הוא חלדי בבטנו ואנו חוחכו, ומה שאמרה אומר למה איתו יצא סתל לפי שלא נתן הקב"ה את הסעשה לישראל אלא לביי אחרם בזה, ולכן אמר חר (חולס י"ח) כל אסתי הי' עשהו, מ"מ סעשים

16

מ"מ סעשים

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליהם שקן ויתן וך בתית למאור להעלות נר תמיד: באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערך אהו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני יהוה חקת עולם לדרתם מאת בני ישראל:

במ"מ

13

"עצי שטים עומדים" (לעיל כו טו), שעומדים לעולם ולעולמי עולמים, וגם כן לא נפל דבר מהם ביד האויבים, על היפך מה שקרה למקדש שלמה וכליו כמבואר בחרבן בית ראשון על ידי נבחרארן? שלא נזכר שם דבר מעיני משכן משה רבנו ע"ה. משכן העדות, סיפר מעלות זה המשכן שבשבים היה ראוי להיות נצחי ושלא ליפול ביד אויבים: ראשונה, שהיה משכן העדות, שהיו בו לוחות הערות; ב', אשר פקד על מי משה; ג', שהיתה עבודת הלויים ביד איתמר, כי אמנם משמרת כל חלקי המשכן ביד איתמר היתה; ד', ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה, שהיו ראשי אומני מלאכת המשכן וכליו מיוחדים וצריקים שברור, ובכן שרחה שכינה במעשי ידיהם, ולא נפל ביד אויבים, אבל מקדש שלמה שהיו עושי המלאכה בו מצורי אף על פי ששרחה בו שכינה נפסדו חלקיו, והוצרך לחזק את בודק הבית, ונפל בסוף הכל ביד אויבים, אבל בית שני שלא היה בו גם אחר מכל אלה התנאים לא שרחה בו שכינה, ונפל ביד אויבים, כי אמנם בית שני לא היה "משכן העדות" שלא היו בו לוחות הערות, ולא פוקד כי אם על פי כורש ולא היו שם בני לוי, כמו שהעיד עזרא כאמרו "ואבינה בעם ובכהנים, ומבני לוי לא מצאתי שם" (עזרא ח טו), ומן המתעסקים בבנינו היו צידונים וצורים, כמבואר בספר עזרא.

ספ"מ ס"מ

17

יד הוא היה אומר חביב אדם שנברא בצלם חבה יתירה נודעת לו שנברא בצלם שנאמר (בראשית ט') בצלם אלהים עשה את האדם חביבין ישראל שנקראו בנים למקום חבה יתירה נודעת להם שנקראו בנים למקום שנאמר (דברים י"ד) בנים אתם לה' אלהיכם חביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה חבה יתירה נודעת להם שניתן להם כלי חמדה שבו נברא העולם שנאמר (מגיל ד') כי לקח טוב נתתי לכם תורתני אל תעזבו: מן הכל צפוי והרשות נתונה ובטוב העולם נדון והכל לפי רוב המעשה:

אמר ב"מ

13

וידבר משה את מועד יהוה אל בני ישראל: וידבר יהוה אל משה לאמר: צו את בני ישראל ויקחו אליהם שקן ויתן וך בתית למאור להעלות נר תמיד: מחוץ לפרכת באהל מועד יערך אהו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני יהוה חקת עולם לדרתם על המנרה שהתב: יערך את הנרות לפני יהוה תמיד:

במ"מ

18

וידבר יהוה אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואמר אליו בהעלותך את הנרות אל מול פני המנרה יאירד שבעת הנרות: ויש כן אהרן אל מול פני המנרה העלה נר תמיד כאשר צוה יהוה את משה: זה מעשה המנרה מקשה והב עד ירכה עד פרכתה מקשה הוא כמראה אשר הראה יהוה את משה כן עשה את המנרה:

במ"מ

19

שמן למאור, תימה, שכל הפרשה נזכרי ננין, חזן מפקוק זה שהוא נזכר שלמן גבוה, ואינו אומר חטים ללמ"פ וכנשים לממדין וענינים למערכה, וי"ל ששלשון נזכר ננין הם, שמן המשפה שבו נמשחו ונמקדשו כל כלי המשכן, וקטרם נמי שכן דרך מלמס שמנשמין להם הניח קודם שיכנסו למוט, וכ"ש לפני ממ"ה הקב"ה כו', ושמן למאור שק דרך המלמס להדליק נר לפניו קודם שיכנסו לביט, ואע"ג דלאו לאורה הוא לרין מ"מ הוא כבוד של מעלה

במ"מ

20

השער שער אשר פנה דרך הקדרים: והנה קבוד אלהי ישראל קא מברך הקדרים וקולו קבול מים רבים והארץ האירה מקבדו: יתקרא ע"י

במ"מ

21

עליהן בארים כבדו יהוה: באין הים שם יהוה אלהי ישראל: יסעיהו כ"ג

במ"מ